

„Gazeta” ieșe în Da-care di.
ABONAMENTE PENTRU AUSTRO-UNGARIE:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
ABONAMENTUL DRUGA BRAȘOV
 administrațiunea, piața mare, târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 or. v. a. s-au 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 37)

Nr. 203.—Anul LX.

Brașov, Duminică 14 (26) Septembrie

1897.

Situația în Austro-Ungaria.

„Bucuri și veselie fudulă în Pesta, ér în Viena grijă și confuzie.”

Cu aceste cuvinte caracterizează organul de frunte al Cehilor starea de față a lucrurilor în monarchia noastră. Și spune numai un adevăr, ce-l vede și simte fiă-cine.

De ce cei de dincóce jubilează și se îngâmfă, ér cei de dincolo sunt îngrijați și incurcați?

Așa e mersul firesc al politicei dinăuntru și dinafară, vor dice unii, ér alții vor răspunde, că acesta este rezultatul stărilor incurcate și neisprăvite din monarchia dualistă.

Când, la 1871, s'a făcut în partea de dincolo a monarchiei o încercare serioasă de-a reorganisa imperiul pe baze federaliste, Ungurii și Nemții au pus totul în mișcare, ca ajutați și de influința germană să împiedece această pornire. Astăzi se repetă jocul dela 1871.

De atunci s'au schimbat multe înăuntru și inafară.

Înăuntru supremația Maghiarilor a tot crescut și s'a întărit, ér supremația Nemților în țările austriace s'a tot slăbit și în cele din urmă a fost chiar paralizată. Dincóce naționalitățile nemaghiare au luptat până acuma fără noroc. Lipsa de energiă și de solidaritate, pe lângă vitregile împrejurări au ușurat contrariilor lucrarea de sugrumare a drepturilor și a vieții lor naționale. Dincolo raporturile mai favorabile și energia popórelor negermane a făcut să se sgdue din fundament supremația Germanilor.

Și inafară s'a produs o schimbare esențială prin crearea alianței Austro-Ungariei cu Germania la 1879. Același bărbat de stat ungar, care a lucrat mai mult la 1871 la zădărnicierea nisuițelor federaliste în partea de dincolo a monarchiei, a contribuit la 1879 în mod însemnat, ca să încheie alianța cu Germania.

Drept mulțămire, acum, după 26 de ani, împératul actual al Germaniei cu ocaziunea vizitei sale în

Budapesta a adus în toastul său, ce l'a rostit la prânzul dat în palatul dela Buda, cele mai măgulitoare laude Maghiarilor.

Li-s'au suit la cap aceste laude Maghiarilor, cari și așa sunt destul de amețiți de șovinismul și îngâmfarea, ce-i stăpânesce. Atâta numai a mai trebuit, ca puternicul domnitor al Germaniei să vorbească în toastul său de „cavalerescii fii ai lui Arpad”, cari l'au primit cu atâta pompă și insufletire și să dice, că Ungaria a intrat în șirul marelor națiuni culte, pentru ca îngâmfarea lor șovinistă să ajungă la culme.

În faptul, că imperatul german în amintitul toast n'a vorbit, decât numai de Budapesta, care i-a făcut o primire atât de strălucită, de Ungaria și de Ungurii, fără ca să pronunțe măcar cuvântul Austria, n'a vorbit de împératul, ci numai de regele Ungariei, Maghiarii ved o deosebită recunoșcere a nisuițelor lor de independență, o documentare înaintea străinătății, că Ungaria este un stat de sine stătător.

Ei ved însă cu mult mai mult în această, ved o recunoșcere nu numai a supremației lor faptice, ci chiar și a nisuițelor lor de contopire și de străformare a statului într'un stat național maghiar, cu alte cuvinte a aspirațiunii lor, ca Ungaria să devină cu desevêșire maghiară prin desnaționalizarea Româlor, Slavilor și Germanilor.

A face astfel de concluziuni dintr'un toast, care se vede cât de colorat, că a fost mai mult un act de curtoasiă și de mulțămire față cu cei ce au făcut împératului-óspe o primire atât de strălucită, numai dela șovinismul maghiar se putea aștepta. Ar însemna însă a crede pe domnitorul Germaniei prea puțin politic și diplomat, admitând că el prin cuvintele sale de recunoșcere și de laudă ar fi voit să pună pecetea pe toate câte le-au sevîrșit și vréu să le sevîrșescă Maghiarii în aspirarea și maltratarea popórelor conlocuitoare.

Consecențele extreme șoviniște, ce le trag cu toate acestea Ungurii

din visita și vorbele împératului Wilhelm, capătă o colóre și mai primejdiosă prin aceea, că acum vor să le estindă și asupra vizitei, ce-o va face Marța viitoare părechia regală română monarchului nostru în palatul dela Buda.

Se aduce în legătură strînsă această vizită nu numai cu visita împératului german la Budapesta și nu numai din punct de vedere internațional, ci și cu cuvintele de laudă pronunțate de împératul Germaniei în toastul său, dér fără îndoială greșit interpretate prin esagerațiunile maghiare în sensul, că au fost o aprobare și întărire a politicei speciale naționale maghiare.

Acésta reese lămurit din vocea reprodușă mai jos a organului de frunte Kossuthist, care la asemenea ocaziuni, când se tractează adecă de politica națională maghiară față cu naționalitățile și cu străinătatea, are de obicei cuvântul cel dintăi.

De aici se vede, că Ungurii așteptă, nici mai mult nici mai puțin, dela visita regelui Carol și dela urmările ei, decât că România, guvern și popor, va recunoșce odată pentru tot-déuna deplina legitimitate a nisuițelor maghiarismului, de-a contopi elementul român din Transilvania și Ungaria după receta șovinistilor astăzi la putere.

Cu alte cuvinte, noi Românii din acest stat se ne facem Ungurii, ca să pótă dăinui amicitia maghiară cu România.

Politica acésta, care nu e nici-decum nouă, speră să-și primescă acuma o deosebită sancțiune prin visita părechiei regale române în capitala ungară, sub impresiunea și sub influința vizitei imediat premergătoare a împératului Germaniei.

Décă nu ar fi atât de naivă acésta așteptare, ar trebui să ne minunăm de atâta dibăciă politică din partea contrariilor existenței noastre. Șciind însă bine cu cine avem de-a face, nu ne vom spăria nici decum de cutezarea orbă, cu care Ungurii umblă să exploateze faptul

internațional al apropiării regelui Carol de domnitorii statelor triplei alianțe, în favorul politicei lor speciale de contopire națională.

Alta este întrebarea, cum vor primi și judeca frații noștri din România curioșă interpretare, ce o dau Maghiarii vizitei la Budapesta a regelui Carol!

Și pe când dincóce de Laita se exploatează în mod atât de grosolan vizitele princiare în favorul scopurilor specifice ale politicei șoviniște maghiare, în parlamentul țérilor austriace Nemții, aliații speciali de odinioară și de acum ai Ungurilor, declară răsboiul pe viétă și pe mórte principiului de reorganizare pe basa egalei îndreptățiri a tuturor națiunilor imperiului.

Érăși se pun toate în mișcare pentru a face să învingă din nou principiul suprematist germano-maghiar. De aci îngrijirea ce domnesce în Viena asupra celor ce pot să mai urmeze.

Agitațiunile din Grecia.

O telegramă din Atena spune, că contele Muraviev, ministrul rusesc de externe, a declarat ambasadorului grecesc din Petersburg, că pentru ce va mai face Grecia de aici înainte, răspunderea are s'o pórte ea însa-și, căci puterile europene nu se mai amestecă în tréba asta.

Guvernul grecesc însă póte nici-odată n'a avut mai mare lipsă de ajutorul puterilor europene, ca tocmai acum. Modul, cum puterile au încheiat pacea dintre Grecia și Turcia, a produs cea mai mare nemulțămire și iritațiune între Grecii, trebuie să plătescă patru milioane de lire turcesci (cam 45 milioane floreni) ca despăgubire de răsboiul. Acésta este pentru Grecia o sumă enormă, mai ales fiind-că ea și înainte de începerea răsboiului stetea foarte réu în privința financiară, ér răsboiul a sêrăcit-o cu desevêșire. Cele patru milioane va trebui deci să le ia împrumut de pe piețele europene, cărora

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Poesii.

Cine știe...!

Te niți sfiosă în oglindă
 Și tremuri totă și zimbești
 Ah! unde-i el să te cuprindă
 Ér tu cu vocea tremurândă
 Nimicuri dulci să-i povestești.

Și cât e lumea de pustie
 De când s'a dus și te-a lăsat...!
 Dér... póte..., însă cine știe...
 Și-o umbră de melancolie
 În lumea ei te-a nbrățișat.

Dorm toți în casă... prin grădină
 Se scutur frunzele pe jos
 Oftând il tot aștepti să vină
 Cu fața-i blândă și senină
 Atât de 'nalt și de frumos!...

S'au uscat!...

Stam perdut privind spre stele
 Și zimbînd am tremurat

Când sfiosă tu 'mi-ai dat
 Un buchet de violele.

Le-am păstrat ca amintire!...
 Astăzi însă s'au uscat
 Le privesc ca fărmeac
 Și visez la ferioare.

Cât de clar îmi vin în minte
 Tóte șoptele de eri...
 Tóte'mi par nise pãrerii
 De prin tristele moriminte.

Pe-o frunză...

Cum stam perdut în faptul sêrii
 Sub nuc, cu mintea rătăcită
 O frunză cade tremurândă
 În fața mea, îngâmbenită.

O iau... și frunza-mi pare scrisă
 „Un basm” citesc în ospătai
 Și 'n jos citesc povestea totă
 Din vremea dragostei dintăi!...

Sân-Petrúnul.

Lăcașurile Olimpice*).

... Să lăsăm deocamdată descrierea fiă-cărui deu din panteonul elenic în parte să ne înălțăm un moment la cer, să vizităm divinele locuințe ale deilor și să cercetăm viața ce duc pururea fericiții în cer; cu atât mai mult, că fantasiei 'i este ușor și fără piedecă sborul, ér călătoria este sigură și foarte plăcută.

Cerul, misterioșă locuință a pururea fericiților nemuritori, pe din afară era de aramă, ér pe dinăuntru și în sus, se întindea o pașiște nemărginită, întrégă de aur din măruntaele căreia radia o vecinică lumină pământescă; sórele avea aci o strălucire mai mare și stelele scânteiau mai strălucitor. Cea d'intăi locuință, întrând în incinta locuințelor deilor, era cea a Horelor aședată în interior

*) Un capitol din instructiva carte „Mitologia Grecă și Romană” de Ștefan Mihăileanu, volumul I ce a apărut în 1897 în Bucuresci, Tipografia G. A. Lăzăreanu.

aprópe de pórtă cerului. Horele erau portarii mari locuințe a nemuritorilor. Puțin mai înăuntru locuiau Hermes și Iris (curcubeul) cea cu multe culori, anunțătorii și servitorii marelui Zeus, care duceau dinăuntru în afară și din afară înăuntru Olimpul cu multe crescete, scirile, decisiunile, ordinele tatălui nemuritorilor.

Încă și mai înăuntru se află fărăriia lui Hefaistos plină de tot felul de mecanisme și de cele mai extra-ordinare confecțiuni dintre toate, fiă dumnezeesci, fiă omenesci. După acestea în fine veneau locuințele deilor olimpici, de-asupra cărora scânteiau strălucitoarele palate ale lui Zeus, care se mai numesc și cele mai înalte lăcașuri, în interiorul cărora se făceau adunările deilor. Tóte aceste supra-omenesci, strălucite și desevêșite locuințe erau divina lucrare a artei neîntrecute a lui Hefaistos, erau foarte frumoșe și artistice, atât în tot, cât și în cele mai mici detalii.

în schimb a trebuit să le zălogescă căile sale ferate, venitele vămile, competențele timbrelor și o parte din venitele dărilor. O comisiă europeană va avea să controleze toate daraverile financiare ale Greciei și din venitele statului va avea dreptul de-a subtrage numai decât cametele după împrumuturile vechi și noue contrase dela creditorii din străinătate, ér nenorocita Grecia va putea folosi pentru trebuințele ei numai ceea ce-i va mai rămâne dela alții.

Acésta este o stare grozavă pentru Grecia, căci vor trebui să trecă câte-va generațiuni până va putea scăpa de datorii. Nepoții și strănepoții vor trebui încă să muncescă din greu pentru a putea plăti cametele după datoriile făcute de părinții lor de astăzi. Puterile europene s'au amestecat în lucru, dér nu pentru a aduce vre-o ușurință Greciei — cum diceau ele, — ci pentru a-și asigura interesele lor, căci prin instituirea comisiei europene pentru control n'a făcut alta, decât că au asigurat capitalele creditorilor din străinătate, mai ales însă din Germania, cari se temeau, că nu-și vor putea scote cametele.

Se înțelege, Grecii sunt acum cât se poate de nemulțamiți și agitați. Foile grecesci fac mare agitațiune, ca camera grecescă să nu primescă tratatul de încheiere al păcii, ci mai bine să continue războiul. Chiar și unii dintre deputați pledoză pentru continuarea războiului. Poporul e infuriat cu deosebire asupra guvernului și a regelui atât pentru-că au început războiul, cât și pentru-că s'au învoit a primi nise condițiuni de pace atât de apăsătoare. Dilele acestea s'a ținut pe una din piețele din Atena o mare adunare de popor, în care s'au ținut aspre vorbiri în contra primirii condițiilor de pace. Agitațiunea a fost atât de mare, încât poporul între sberete și strigăte oribile a ars un exemplar tipărit din contractul de pace.

O telegramă din Canea spune încă și aceea, că insurgenții din Candia au atacat pe turii pe Mohamedani, omorînd mai mulți dintrei ei.

În astfel de împrejurări nu scim deș, decât are dreptate ministrul rusesc de externe când dice, oă puterile europene de-ocamdată și-au terminat misiunea lor în Balcani. Se va vedea de aci încolo, ce are încă să mai urmeze; de-o liniște și pace însă nu poate fi vorba de-ocamdată.

Impăratul Germaniei în Budapesta.

(Voci ale presei).

„Deutsche Zeitung“ din Viena împuță Nemților din Germania, că în bucuria ce o simțesc la întărirea triplei alianțe uită, că „călătoria împăratului Wilhelm în Ungaria poate fi privită ca un omagiu adus maghiarismului și că Maghiarii o și esplotază în acest sens. Acésta — dice — ne strică bucuria și este o vătămare dură a simțământului nostru național“...

„Simțăminte amare se nase în inima noastră la cetirea imnurilor ce le cântă diarele din Germania despre statul maghiar cu privilegiul călătoriei împăratului Wilhelm în Ungaria; imnuri, care și-au găsit urmea în Budapesta, de pildă la banchetul presei. Vorbele lingușitoare de laudă și de recunoscintă la adresa germanismului, ce ies din gurile maghiare în dispoziția festivă a spiritelor, nu ne pot face să uităm alte declarațiuni, alte fapte petrecute în decurs de decimii seu de sutimi de ani. Pécut, că nu toți Nemții au darul memoriei bune.

„Călătoria la Budapesta duce prin nise ținuturi și pe lângă orașe, unde astăzi nici numele, ce-l purtau secolii de-a rândul nu pomenesc de originea lor, ținuturi, unde vorba nemțescă e hilită“...

„Din multe guri, cari eri și azi strigau *Éljen*, va suna în curând, precum s'a întâmplat de nenumărate ori, cântecul popular atât de drag Maghiarului: *Mégis hunc-csut a német!*“

În espunerile lui diarul vienes dice apoi:

Prin visita sa împăratul Germaniei „a recunoscut în mod solemn independența de stat a monarhiei maghiare. Éta un nou dar, pe care-l aduce prinos germanismul maghiarismului, care dar se alătură la acele nenumărate prinosuri de cultură a spiritualului și a bunelor moravuri. Se înțelege, că cei de dincolo nu prea vreau să li-se aducă aminte de ele“...

„Să nu se amăgescă deci nimeni, când Maghiarul își descopere inima lui prietenească Germanului“.

„Národní Listy“, din Praga, nu se indeletuiesc în vr'un articol deosebit cu toasturile dela Budapesta ale celor doi împărați, ci trece peste ele în câte-va rânduri în articolul său de fond dela 23 ale curenteii, în care vorbesce de stările cislaitane. Éta cuvintele dela început:

„Bucurie și veselie fuđulă în Pesta, ér în Viena griji și confuzie. Colo Maghiarul se îngâmă ca un mic „Stăpán al lumii“,

îmbătat de fumul miroșitor al tămăiei, cu care l-a oădelnițat în zilele aceste împăratul german cu vîrf și îndesat, în momentul când a părăsit frumoșa lui țără. Wilhelm II s'a arătat plin de admirație pentru „înșușirile cavaleresci“ ale poporului lui Arpad, pe care-l înșiră în toastul său entusiast în mod cutezat printre „marele popore culturale“...

Apoi urmază, ca contrast înățișarea stărilor austriace. Éta tot ce a scris până acum „N. Listy“ despre toastul împăratului Wilhelm.

Diarul slovac „Národní Noviny“ scrie între altele:

„Cei din Budapesta așteptau toastul împăratului german cu încordare febrilă cređend că va cuprinde o enunțiațiune mare, politică, ba chiar istorică prin însemnătatea ei. Ei așteptau un sprijin puternic pentru planurile lor ce merg de parte și pentru nise perspective despre o putere mare afară din cale, ba despre domnia neînfrănată asupra popórelor, Dumneđu soie până la ce margine.“

„Dér împăratul german n'a îndeplinit aceste așteptări. Vorbirea lui a fost viuă, plină de flori poetice; el a întins aripile fantasei sale departe înderēt în istorie, până la fabula Arpadiană... În sfârșit a amintit tot ce putea măguli fantasia aprinsă și a ghidili vanitatea fără margine a Maghiarilor“...

„Tóte aceste lucruri nu sunt alt-ceva, decât zeamă picantă gătită pentru limbioare șovinistice, care de sigur va însufleși ba chiar înferbenta cea mai mare parte a diarelor maghiare, dér cu greu va șterge simțământul desamăgirii la cei-ce se așteptau la mai mult... Impăratul german a vėđut fórté bine, pe cine are înaintea sa, în ce fel de mijloc va rėsună toastul său“...

Articolul sfinșese astfel:

„Diarele maghiare și-au eșit din fire cu însufleșirea lor de necređut, oăci vėđ în vorbirea împăratului laudă și aprobare șo vinismului lor enorm. În acéști amezală în primele clipite ale beției, ce li-au causat'o vorbirea lingușitoare, ele uită cât de puțină politică și cât de puțin rost diplomatice se cuprinde în toastul împăratului Germaniei. Lauda le orbesce întru atăta, încat nu vėđ deosebirea între împodobire, decorație și între simburile lucrului. Celelalte puteri pot fi mulțamite cu vorbirea împăratului german, ea nu se atinge de loc de interesele lor, oăci ea n're absolutnici'o însemnătate în sens internațional. Înouragiarea șovinismului nu póte avea, decât urmări triste pentru întrėgă monarhia“.

Ce așteptă poporul dela cărturării săi?

Bucinm-șesa, 22 Sept. 1897.

Poporul metalurg (băieș) oa și poporul plugar este baza său stălpul țării. Pentru aceea ar trebui mai mult povățuit și prețuit. Căci scit este, oă poporul român de vėcuri a fost și este un popor fórté muncitor, mulțamindu-se cu un trai fórté simplu; trăind în împrejurări grele, el a avut de-a suferi multe neozuri, cari parte au prevenit din vinars, parte din a dușmanilor săi asupritori.

Scim și aceea cu toții, oăte popore străine au aleșit după poporul românesc, oa să-l înghită și nimicescă, dér tóte înzadar, oăci: „apa trece, petrite rămân“!

Eu asemén trăinicia și înmulțirea poporului nostru cu ceea a chirului*), oa creșce în pământul cel mai rău, dér cu tóte aceea, ori oăta silință și-ar da plugarul pentru a-l stărpi, totul îi este înzadar, ba din contră, oa cât vrei să-l stărpesol, oa atăta oțăvesce mai tare.

Unele popore din patria noastră, fiind întotdeauna în tóte privințele favorizate de guvernele țării, au putut să-și formeze o clasă de aristocrați, parte eșii din sinul lor, parte furai, oa să dic așa, dela alte națiuni, dându-le nume și cognome noue. Poporul nostru însă avėnd parte de-o sórta mai amară, abia a putut și póte creșce cu multă sudóre învățatori, preoți, advocați, doctóri și alți puțin asemenea lor. Pentru aceea a muncit și și nópte, până i-a ridicat la starea, de a-și pute căștiga oa învățatura lor propriă subsistența; dér și de aci înainte tot bietul popor muncitor ține pe învățatorul, preotal, advocatul, doctorul oa și pe alți funcționari.

Va să dică precum întreg corpul se rađimă pe talpele picioórelor, tocmai așa se rađimă întrėgă inteligință pe spinarea poporului. Vorba ceea: „el îi creșce, el îi ține“, poporul fără carte ține pe cei cu carte.

Și pentru tóte jertfele acestea poporul nu așteptă dela cărturării săi nici o despăgubire alta, decât oa ei să-l povățuescă oa sfaturile lor pe tóte cărările publice și private.

Avem, mulțamită Domnului, mulți bărbați luminați eșii din sinul poporului, cari își cunosc ohiămarea acésta a lor și aceea formeză garda în veoi lăndată a luptătorilor naționali. Durere însă, avem mulți și de acei bărbați oa învățatură, cari în loc de-a povățui și sprijini pe popor, îl lasă în noroiu, seu în întunecoul nesciinței, ba de multe-ori îl privesc chiar peste umăr

*) Un fel de iarbă subțire și aspră, care în pământ are o rădăcină lungă de 20—30 cm. și fórté tare.

Acolo sus, unde ochii omenesci nu pătrund, acolo unde deul ocupă tronul de stele, în cerșicile altare, pe care nici-odată nu le va profana în veoi suflet omenesc, acolo se strîngeau deii, își împărtășiau vederile și judecățile, își susțineau părerile asupra trebilor, atât ceresci, cât și pămăntesci. De-acolo își întindeau prea puternica lor vedere până pe pământ și cercetau cele ce se petreceau în interiorul caselor omenesci și mai ales, decât sacrificiile în onórea lor s'au făcut cum să cade.

Sacrificiile aduse de ómenii în onórea deilor 'i satisfăceau, 'i înveseleau, 'i făceau bine-voitori: „Decă vre-odată și-am ars ciosvărte grase de tauri și de capre, ascultă-mi rugăciunea acésta“¹⁾, esclamá preotul Chrieses cătră Apoline, și Apoline l'a ascultat; din contră, lipsa de atențiune cătră dei prin neîndeplinirea legiuitelor sacrificii, îi nemulțămesc, îi supără, ba încă își răsbună trimițend nenorociri bietilor

¹⁾ Homer Iliada raps. I. vers 40.

muritori. Când ómenii sacrifică, deii iau parte activă la petrecerile ómenilor, care înșoțeau sacrificiul, se amestecă printre ei, se înveselesc cu ei. Altă dată își plecau capul din înaltul cer spre pământ; de-acolo primiau ofrandele plăcute ale copiilor lor, mirosind grășimea amestecată cu fum, care se înalță spre cer în timpul frigerii victimelor sacrificate. Ér când se întempla ca fericirii locuitorii ai cerului să nu fiă invitați la ospete pămăntesci, se ospetău acasă la ei, mănăcând ambrosie și bėnd nectar, iconomisindu-se cu ce găseau, în tótă puterea cuvėntului. Nu le lipsea nici musica, pe care o eșcuta Apolo din liră, ér Musele, ce frumoșa lor voce²⁾.

A fost un timp când și ómenii se împărtășiau de ospetele deilor din Olimp, și ómenii erau invitați în locuințele ceresci, oa să ia parte la masa deilor pe la diile mari, să bea și să mănănce cu părinții lucrurilor, cum a fost bună-óra Tantalos și Ixion. Fiind-că însă în totdeauna,

²⁾ Homer II. Hesiod Theog.

când cei mici sunt nevrednici de-a fi înalțai din trépta lor, își iau — cum se dice — nasul la purtare; acești confrăți ai noștri s'au arătat insultători și clevetitori și deci au fost pedepsiți în negrul Tartar pentru nerespectuosa lor conduită, s'a interđis pentru totdeauna muritorilor de-a se mai afla în fața vre-unui deu.

Când era vorba, ca deii să se strîngă la ospet și petrecere, se lăsa tótă grija pentru organizarea și întocmirea ospetului lui Hermes, care era cel mai îndemăntic în asemenea împrejurări, și apoi el era servitorul și interpretul lui Zeus. Se scula deci Mercur đis de dimineta — oa un vrednic servitor — mătura, așternea tótele pe mindiruri, pregătea tóte, cu un cuvėnt, pe care cea din urmă casă le face în asemenea împrejurări. Numai lămpi nu avea să facă, nici să le aprindă, fiind-că sórele nici-odată nu încetéză în cer de a lumina, nici stelele nu-și pierd vre-odată scănteetóra lor lumină; Diua este neîntreruptă, este vecinică. Aci nici-odată nu plouă, nici néua nu albesce locuințele ce-

resci; nici grindina nu răpăe pe case, nici vėnturile nu sguđuie cerșcul acoperiș, nici norii nu se string de jur împrejur oa să umbrescă și să întunece strălucita lumină a sórelui. Pórta acéstei divine locuințe era făcută din nori groși, pe care Horele ce locuiau lângă dēnsa, aveau grija să o ridice seu să o lase, după cum voiau să-o deschidă seu să-o închidă.

Acolo deci, în interiorul acestor palate a căror strălucire și măreție mintea muritorilor nu póte să o concépă, se strîngeau nemuritorii și se vizitau, și mănău împreună, și petreceau. În hotăririile lor despre afacerile ceresci și pămăntesci, chronicele sacrificiilor și memoriilor relative la faptele omenesci, Deii le treceau în catastife spre sciință — întocmai ca nise adeverați arhivarii — oa să pótă să rėplătescă după ordine respectivele recompense seu pedepse conform faptelor sevrișite și proporțional oa gravitatea lor. Din acéști g... poveste s'a formulat dicetóra — relativ la tărđia dumneđeșca rėsplată, — că Zeus

— cu dispreț. Pentru aceea avem durerea de-a auzi adese-ori dîcîndu-se în popor, că „un domn de Romîn e mai rău, decât unul străin“.

Să aduc un caz concret, pe care îl cunosc eu însuși:

N. B. din satul C. absolvă gimnaziul cum biată pôte, mai cu colecte, mai cu alte ajutoare dela Romîni și merge la drepturi. Acolo mai cîpeta un stipendiu, ér după ce absolvă și universitatea într-o practicanță la un advocat ungur. Aici se întembla odată, că vine la el un om din satul său să-i cîră un sfat. Omului i-se întemplase adecă un necas și nu știa ce să facă, căci servitorul dela curtea domnescă din satul său i-a închis boii din livadia domnescă și nu voia să-i slobodă, decât pentru 5 fl. de un bou.

Ce face practicanțul? Simplaminte începe a ocări pe bistul om, că „cutéză“ a-l conturba „toomai când are lucru mai mult!“ ba-i mai aruncă în față și epitetele de „poro de căne“ și — afară cu el!

După cum se vorbește, chiar omul huiduit a colectat mai mulți bani pentru cinstitul practicanț paca se afla la școlă!

Casuri de acestea au născocit vorba „că un domn de Romîn e mai rău, decât străinul“. Adevérat, că de asemeni „domni“ se ne ferescă Dumneșeu, căci din această se aleg amfibiile tîrîtore, cari pentru a intra în grația stăpînitorilor și a cîpeta câte-un os de ros de pe masa lor, își uită mai curînd sîu mai tîrziu și legea și némul, și Dumneșeu părinților lor.

Din ferioire însă, nu toți domni romîni sunt asemenea!

Un buciuman.

† Inmormîntarea lui N. Popovici.

Duminecă a rîposat în Sibiu Nicolae Popovici, fost profesor de musică la școlile centrale române din Brașov. Marți a fost dus la mormînt din capela casei de sănătate. Catafalcul a fost împodobit cu 7 cununii: dela soția rîposatului Miți și dela fetițele lui Lelia și Măriora („Neuitatului nostru soț și tată“); dela corpul profesoral al școlilor medii gr. or. române din Brașov („Neuitatului coleg N. Popovici“); dela „Reuniunea română de cîntări din Brașov“ („Neuitatului său dirigent“); dela „Reuniunea română de musică din Sibiu“ („Valorosului artist“); dela studenții școlilor române din Brașov („Iubitului profesor și dirigent al corului“); dela G. Dima („Iubitului amic și coleg“) și dela N. Danielopol („Iubitului meu profesor“).

După slujba bisericească, făcută de 6 preoți în frunte cu protopresbiterul Ioan Papiu, cortegiul a plecat spre cimiteriul dela biserică din Strada lungă. Înainte mergeau în șir elevii seminarului andreian,

apoi venia musica orașului și corul seminarioal, dirijat de d-l Cuntianu și preoții în ornat. De ambele laturi ale corului mortuar mergeau tîșee studenți dela școlile române din Brașov, ér după cîșoing mergea familia decedatului, apoi membrii Consistoriului archidieceșan, reprezentanții corpului profesoral din Brașov (Dr. V. Branisco, N. Bogdan și Dr. I. Bunea), corpul profesoral dela seminaru și dela școlă Asociațiunii din Sibiu, comitetul reuniunii de musică etc. etc.

La cimiteriu a vorbit mai întăiu asessorul consistorial, d-l Matei Voileanu, ér după el, în numele colegilor rîposatului dela școlile din Brașov, a rostit un prea frumos discours d-nul profesor Dr. Valeriu Branisco.

După o mișcătore introducere, d-nul Branisco descrie viu viața și faptele rîposatului său coleg. Din datele, ce le aduce, reproducem partea, ce privesce viața rîposatului dela 1887 încôce, când s'a întors din Viena, unde fusese angajat la „Carltheater“ éráși în patria sa. Atunci a vizitat și Bucurescii și a fost invitat de rectorul universității, d-nul Titu Maiorescu, la o serată musicală. Etă cum continuă vorbitorul:

La serata această a luat parte și dama de onore a Maj. Sale Reginei, dîmna Bengescu, căreia au plăcut atît de mult cîntările lui Popovici, încăt explicănd M. Sale Reginei despre talentul lui musical, a doua și a fost invitat la palat, unde după-oe a cîntat 2 cîntări, la a treia cîntare a avut rara ferioire de a fi „acompaniat la pian de inșăși Regina-poetă.

Cea mai mare satisfacțiune, după multele neajunsuri și supărări câte le-a îndurat, a sflat-o toomai în acest moment, și nu odată am avut noi pretenii lui bunl ocașione, de a-i vedé fața radiósă de ferioire, când i-se reamintea acest incident al carierei sale artistice.

Cu începutul anului școlar 1887/88 a intrat în serviciu la gimnaziul mare romîn din Brașov în calitate de profesor de musică și cîntări, unde a rămas pîn' ce gravul morb după un serviciu de 9 ani a necesitat corpurile administrative ale școlii să-l dimisioneze, și neputendu-l pensiona lipsindu-i un an de serviciu, conform rigidei dispoziții a statutului de pensioare, i-s'a dat o escontentare finală...

La anul 1891 a intrat în legăturile ferioitei sale cășetorii, binecuvîntată cu două fetițe, idoli a tatălui, oare prea timpuriu a trecut la cele eterne și cari astăzi în neschiința nevinovăției copilăreșor, pôte nîc nu știu, că n'au să mai vadă nîc când chipul adorat al părintelui, care atît de mult le-a iubit.

Ca profesor a fost Nichi Popovici model. Asediat de iubirea și admirațiunea

școlarilor săi, a ridicat și susținut învățămîntul musical la o înălțime, pe deplin aprețiată de prieten și adversar.

În raporul său cu școlarii era un adevérat părinte. Purta grije de tôte nevoile și necasurile lor. Pe cei săraci și lipsiți îi ajuta cu bani, cu mîncare și cu haine. Datorințele sale de profesor și-le-a împlinit cu zel și abnegațiune, ținea lecții extraordinare fără nîc o remunerațiune, numai ca să ajungă rezultatul corîșpundător așteptărilor sale superioare; străduințele sale erau încoronate de cel mai strălucit succes, cîntările deveniseră în sinul școlarilor dela școlile medii atît de predilecte, încăt afară de corul societății de lectură și de corul bisericeșc, fă-oare clasă și formase corul său propriu.

În sinul nostru, între colegi, a fost pururea senin, iubit de toți și iubind pe toți, a fost cheagul convenirilor nîștre, fă serioșe, fă vesele, încăt unde lipsea Nichi, pare că lipsea ceva societății; o fineță deosebită îl caracterisa în tôte, în privința această contactul cu dînsul era o adevérată școlă, deopotrivă pentru tineri și bătrân.

Și când îmi trec prin minte minunatele tale cîntări, iubite prietene și coleg, unde voiți afla cuvintele pentru de a exprima fă chiar și palid acea forță a artei împreunată cu adăncul sentiment, cu care școlii interpreta cîntecul haiduceșc al poporului nostru, stîncînd lacrimi și din cea mai împetrită inimă.

Dorul de primăvară al Romînilui, iubirea pentru verdele codru, când din cobuz cîntănd, din frunze șuerănd, d'n gură cîntănd, sîu pe când trece haiducul cu arma la brîu, rîdînd de poteră, ospătându-se la jărătecul focului, sîu restabilind ordinea de drept conturbată prin detentorii ei și ajutănd pe cei prigoniți și alungați pentru dreptul lor, cine le-a scut atît de intim, atît de adevérat și tot-odată simplu, nemeșteșugit și nemijlocit exprima prin dulcile accente ale jeluitorii tale voci, ca și tine iubite, care acum ne părășesol!

Cîntecul tîu a amuțit... durerea și-a stors viersul, ne rămân compozițiile tale tot din durere plăsmuite, probe ale forței tale creatore. „Erna“, „Hora Dobrușeana“ sunt finele vibrațiuni ale sufletului tîu adevérat artistic, simțitor pentru farmecole naturii, simțitor pentru durerea némului! Der nu este sfîc locul și nîc nu sunt eu cel chemat a-ți releva după merit creațiunile tale, este numai impresia, redeșteptată prin consciința perderii, este ecoul impresiunii adînci, ce ne-ai lasat în suflet celor ce am avut ferioirea a te auzi, asculta și înțelege.

Dér s'a împlinit!
Ai deșertat pînă'n fund paharul suferințelor și acum rentri în viața cea de veci!

.....

Și acum iubite, când ne despărțim de rămășițele tale mortale, când alătura o vedușta ta mamă iubitoră, când alătura o de durere frânta ta soție neconsolată, când alătura cu adînc inristatul și nemăngăiatul tîu frate, alătura cu jeluitoră ta soră și nevinovatele tale fetițe depunem o lacrimă ferbinte pe cîșoingul tîu, luându-ne rămas bun pentru tot-déuna, împlinim datoria sacră a iubirii nîștre colegiale, fericindu-te, că ai încheiat cu al suferinței robot, avîntându-te spre seninele regiuni, cari sufletelor blânde deschise le stau.

Plăcă mare suflet, adorat și iubit de noi, în al căror sîn ai trăit și lucrat, adorat și iubit de acei a căror ferioire pămîntenă ai constituit, adorat și iubit de aceia, cari la rașele geniului tîu și-au umplut sufletul de căldura binefăcătore a artei intime, de inimă înălțătore și dureri alungătore.

Plăcă și fii ferioit, căci suferințele și creațiunile tale pămîntene la ferioire te îndreptătesc.

Plăcă... căci țărina'ti va. fi ușoră și memoria plină de binecuvîntare.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) Septemvre.

Regele Carol la Iași. După ce se va reintôrce din străinătate Regele Carol va visita capitala Moldovei. „Opinia“ din Iași află următorele despre primirea ce i se va face acolo:

M. S. Regele va fi găzduit la comandamentul corpului IV de armată sîu la palatul prințului Gr. Sturdza. Orașul va fi pavozat. În special piața Unirei, va fi împodobită cu un frumos arc de triumf. Piața va fi sîra luminată cu lumină electrică. În sîra țilei când M. S. Regele va ajunge la Iași, un mare bal popular va avé în piața Unirei în amintirea unirei țerilor surori. O tribună va fi ridicată în dreptul scîreii principale a hotelului Traian. Discursuri de ocașie se vor rosti de pe această tribună. După obișnuitul Te-Deum dela Mitropolie, cortegiul se va îndrepta spre noua universitate, care se va inaugura cu prilejiul acesta. În cea ce privesce programul, inaugurării Universității, se va stabili împreună cu ministrul iustroțiunii publice, care urméză să soséșcă țilele acesteia la Iași. A doua și M. S. Regele va visita dimineța școlile primare, din stradele Română și Toma Cozma. După amîc se va face inaugurarea abatorului. M. S. Regele va deschide și expoziția dela abator care se va face în același timp. M. S. Regele va decerne premiile concurenților la acest concurs regional. În sîra țilei a doua se va da în sala Teatrului, o mare reprezentație de gală, când M. S. Regele va inaugura loja regală a noului teatru.

D-l Dr. Felician Bran profesor la universitatea din Budapeșta. Foile unguresol spun, că consiliul universității din Budapeșta a invitat pe d-l Dr. Felician Bran din Carei, tînerul archidiacon al părților sătmărene, ca să înaiuteze cererea pentru a dobîndi postul de profesor de dreptul canonic la acea universitate. Se consideră ca sigur, că d-l Dr. F. Bran va și primi acel post.

Reuniuni de consum între Romîni. Vedem cu bucuria, că idea de-a înființa reuniuni de consum, menite a scuti poporul de esplotarea neguțătorilor și speculanților străini, a început încetul cu încetul un avînt și între Romîni. În țilele mai apropiate se va înființa o esemenea reuniune de consum în Deș, sub numele „Mercur“. Aastă reuniune își va ține adunarea de constituire în 10 Octomvre n. o. în localul institutului de credit și economii „Someșana“ din Deș. O asemenea reuniune română de consum s'a hotărit a se înființa și în Caransebeș. Romîni din Satul nou din Bănat (lângă Panciova și Petrovaselo) încă vréu să înființeze o astfel de reuniune și ceea ce-i împedecă este numai, că nu gășesc un conducător romîn, care să pôtă conduce negoțul. Îndată ce vor afla un asemenea conducător reuniunea se va înființa și aici, fiind tôte pregătite. — Dumneșeu să ajute.

Tîrg de hemei în Sighișora. Camera de comerț și industrie din Brașov, în urma unui comunicat al ministrului de comerț, face cunoscut celor interesați, că în Sighișora s'a constituit o societate o scop de-a ține acolo în jumătatea a doua a lunii Septemvre un tîrg de hemei. Ziua tîrgului se va face cunoscută la timpul său.

Explosie teribilă la Pitești. O mare nenorocire s'a întemplat țilele acestora în marginea orașului Pitești. Un cheson al regimentului 5 de artilerie, încărcat cu obuze fusese scos pe câmp spre a se face eseroții de tir. Pe drum obuzele s'au ciocnit între ele și au produs o explozie atît de puternică, încăt detunătura s'a auzit dela o distanță foarte mare. Unsprezece soldați, cari se aflau în apropiere, au fost răniți, patru din ei au și fost omorîți pe loc. Cadavrele a doi soldați morți au fost mutilate în mod oribil și parte din ele au fost aruncate la distanțe enorme. Ceilalți șapte răniți au fost duși la spital aprôpe morții. Căii dela cheson au fost omorîți pe loc, ér chesonul

odată pe an se uită în catastif. Hebe (țeița tinereții) era paharnic; ea turna dulcele nectar în cupele țeilor nemuritori. Își cioceau paharele, își povesteau isprăvile și scandalurile. Aci Afrodita își arăta divina-i frumșeță, Hefaistos soțul ei, gelosia pe Ares. Aci Hera reproșă soțului ei Zeus, că tradéză sistematic credința conjugală și se certa cu dînsul, că transformat în vultur, a răpit pe frumosul Ganymede; că pentru dînsul a înlăturat dela paharnicie pe vechia demnitară Hebe; că a fost mituit cu frumșeța tînerului, spre a-i da acea demnitate...

„Case Olimpice“ și „Olimp“ s'a numit cerul printr'o estensiune a ideii, foarte tîrziu, pe când la început prin aceste cuvinte se desemna numai muntele Olimp, care singur se considera ca locuința a țeilor, neaccessibilă muritorilor. Acest munte este în adevér impracticabil, vecinic acoperit cu néuă, și cel mai înalt în același timp din tôte peninsula dela sudul Balcanilor, înalt aprôpe de trei mii de metri. Vîrfurile

lui era înconjurat de jur împrejur de o vegetațiune abundantă, de păduri foarte întunecóșe de brați; mai jos, de mulți alți arbori cu frunza lată, care prin umbra lor întunecau țiuă; continuitatea întunecoselor păduri era pe ici, pe colea, întreruptă prin năprasnice stînci, prăpăștii estera-ordinar de sîlbatic și cu totul impracticabile. Vîrfurile acestuia, care se pierdea în nori impresurat astfel de naturale întăriri era considerat, că este centrul, nu numai al Greciei, dér și al pămîntului, și că pîrtă de-asupra lui în loc de acoperemînt, o boltă de aramă, care se întinde peste tot pămîntul, sprijinită pe numeroșe și mărețe colonne formate din vîrfurile mai mici ale sacralui munte. Incet, încet însă pururea fericiții ței și-au întins locuințele lor peste tôte bolta firmamentului instelat și, ca consecință, numele „Olimp“ se întinse asupra întregului cer.

(Va urma.)

sărmat cu deservire. Detrușura produsă de explozie a fost aușită de întregul oraș Pitești. În mai puțin de o jumătate de oră, cea mai mare parte din populația orașului se afla în apropiere de locul unde s'a produs explozia. Toți ofițerii din garnisona locală, înscințați de această nenorocire, s'au dus la locul sinistrului. Câmpul unde s'a întâmplat catastrofa era presărat cu bucăți din chezonul sfărmat toate pline de sânge și bucăți de carne și oase, provenite atât dela oameni cât și dela cai.

La fabrica de zahar din Bod, lângă Brașov, a explodat ieri la 10 ore dimineața un oazan și a omorât doi lucrători, 3 au fost greu și 5 ușor răniți. Se face cercetare.

Un desertor dela miliția în haine femeesci. În Salgo-Tarjan din Ungaria, a fost prins acum de curând un suspect, care de mult timp vagabunda pe strade îmbrăcat fiind în haine femeesci. Avea o rochiță purtată și vechiă, înfășurând chipul unei femei mari și bătăre, încât nu-i venia nimenuia gnetul, de-a se îndrăgosti în ea. În urma unei certe ajungând din întâmplare înaintea solgăbirului, se constată, că sub hainele femeesci se ascunde trupul unui bărbat tânăr, care pentru a scăpa de miliția îmbrăcase haine femeesci, pentru a nu pute fi cunoscut. El este fiul nelegiuit al unei femei din B-Gyarmat. Încă cu patru ani înainte ar fi trebuit să meargă la asentare, dar pentru ca să scape, a îmbrăcat haine femeesci, pe cari le-a purtat timp de 12 ani. Pănea și-a câștigat-o când a precupețit (cofărită) vânzând pome în piață, când ea jucătoare la o comedie. Acum falsa femeie va fi dată pe mâna autorităților militare.

Petrecere și expoziție în Sibiu. „Tribuna” află că „Reuniunea femeilor române din Sibiu” va aranja din obiectele inoarse la tombolă o expoziție, care se va deschide la 1/13 Octomvre. Tot reuniunea va aranja în 16 Octomvre o petrecere cu dans în sala dela „Gesellschaftshaus”.

Pentru noua bancă românească, ce se va înființa în Oradea mare cu un capital de 200,000 fl. pe acțiuni, se vor trimite prospectele cât mai curând. Terminul pentru subscrierea acțiunilor este fixat până la 15 Febr. 1898.

Despre petrecerea din Tirimia mare, ce s'a dat în 5 Sept. n. o. ni-se scrie: „Deși timpul n'a fost tocmai destul de favorabil, petrecerea a fost destul de bine cercetată, fiind una din cele mai animate și plăcute. Caracterul curat românesc al petrecerii n'a fost într-o nimic schimosit. Din ordinea de dans a fost eschisă chiar și „Ardeleana” repede, sub maroa căreia nu se dansază altceva, decât un fel de „osărdăș”. La jocurile de colonă erau câte 40—50 părechi. Costumul național încă a fost excelent reprezentat prin d-rele Maria și Carolina Suteu din Cașva, Elena și Silvia Ignat din Ciendiu, Silvia Socol din Lăscud, Aurelia Moldovan din Vidrasău, Marieta Borda din Sângeorgiu de Mureș, d-ra Ciacian, d-rele Aron etc. Publicul a rămas foarte mulțumit cu petrecerea, care a decurs în cea mai deplină ordine și armonie. — *Un participant*”.

Concerte. Musica orășenescă va concerta în 26 o. n. la oțel „Europa”.

Musică militară va concerta mâine sêră, Duminecă, în pavilionul de sticlă dela „Pomul verde”. Începutul la 7½ ore. Intrarea 20 cr.

„Erași un ôspe princiar”.

Toțe foile unguresci înregistreză scrieri despre apropiata vizită a părechei regale române la Budapesta. Se știe, că regele și regina României sunt așteptați la palatul din Buda Marța viitoare, când vor sosi venind dela Viena.

Cea dintâi foie, care aduce un articol privitor la această vizită regală, este „Egyetértés”. Sub titlul

de mai sus, această foie, după ce face unele complimente regelui Carol și reginei peete Elisabeta, spune, că părechia regală română reînțorce vizita de astă-tômnă a monarhului nostru și găsește firesc, că această vizită se face la Budapesta, de-orece — ăice — Francisc Iosif I a figurat la deschiderea Porților de fier ca Rege al Ungariei și în calitatea acesta a vizitat și România.

Dice mai departe, că importanța vizitei părechei regale române nemijlocit după vizita împăratului Wilhelm are atât din punct de vedere al politicii internaționale, cât și din acela al politicii speciale naționale o importanță potențată. În cea dintâi privință ea dovedește, că România, a căreia politică esternă, se conduce și se dirige sub nemijlocita influință personală a regelui Carol, s'a întărit în deciziunea ei, de-a se alătura la alianța triplă, care are de scop, susținerea păcii.

„Dér afară de acesta”, — ăice „Egyetértés” — „sunt legate de această vizită interese speciale naționale maghiare. Elementele estreme politice ale Românilor din Ungaria își manifestă în daco-românism nisințele lor. Daco-românismul tinde de-a dreptul la destrămarea unității statului maghiar și aderenții lui își caută în România cel mai tare sprijin moral și material pentru realizarea fantasticelor lor idei. În politica interioară a României are un rol remarcabil această destiune națională, pe care partidele se străduiesc a-o exploata una contra celeilalte”.

Vorbesc apoi în modul cunoscut perfid despre aceea, cum lucrează daco-românismul în Ungaria, despre pretinsele agitațiuni ale Românilor în contra statului și a națiunii maghiare, înăntu și înafară, și apoi continuă așa:

„Noi Maghiarii trebuie să salutăm cu bucurie ori-ce privilegiu, care face, ca viața noastră de stat (államiságunk) să iasă la ivelă înaintea străinătății și tot-odată ca să desmintim calumniile nebasate îndreptate în contra noastră. Un astfel de privilegiu a fost vizita împăratului german și un astfel de privilegiu va fi și vizita părechei regale române. Trebuie să dovedim la primirea părechei regale române, că națiunea noastră simte o cordială simpatie față cu vecina România, și că nici neastâmpăratele agitațiuni în contra statului și a națiunii ale Românilor din Ungaria nu ne orbesc și nu ne fac atât de nechibzuți, ca să fim mânioși pe acel stat, cu care interesele reciproce pretind să stăm în raporturi amicabile, și pe aceea națiune, cu care în cursul vremilor vechi am fost adese-ori credincioși aliați față cu dușmanul comun în eroică apărare”.

Mai departe foia kossuthistă se produce erași cu cunoscutele frase, dicând, că „ei (Maghiarii) nu intră în tocomelă asupra inviolabilității ideii de stat maghiar, că ei n'au inolinațiuni de tirani, că nu voiesc să asuprască nici rasele, nici naționalitățile, din contra să nisuesc, ca să trăsească cu ele în pace și să câștige puterile lor, sciințele lor, nobilele lor însușiri morale pentru asigurarea puterii, a vaței și a unității statului maghiar”.

În fine dă expresiune speranței că „orașul Budapesta, ce și întreaga societate a lui, va înțeleg și va simți, ce mare interes este legat de aceea, ca primirea părechei regale române să dovedească respectul și simpatia, ce domnesc la Unguri față cu Regele Carol și Regina Elisabetha, precum și că sentimentele cele mai amioabile îi lăgă de națiunea română.”

Adunarea generală

a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din ținutul Lugoșului.

LUGOȘ, 16 Sept. n. 1897.

Domnule Redactor! Dați-mi voi că în preșutul D-vostre ăiar să împărtășesc

unele momente mai însemnate despre decursul adunării generale a „Reuniunii învățătorilor români gr. cat.” din ținutul Lugoșului ținută la 5 și 6 Sept. st. n. în Ticvaniul mare.

I. Primirea în Oravița și Ticvaniul-mare.

De Reuniunea din întrebare se țin învățătorii români gr. cat. din părțile bănățene ale Dieceei Lugoșului estinse peste comitatele Caraș-Severin, Timiș și Torontal. Mai mulți dintre membrii depărtați forțe de locul adunării, împreună cu Comitetul și cu președintele Reuniunii, deja în 4 Septemvre sosiră la Oravița, unde au fost așteptați de cătră protopopul districtual Prea On. D-n Georgiu Popoviciu și de comitetul aranjator din Ticvaniul-mare condus de notarul comunal I. Popoviciu. La sosire, în Oravița, D-l Protopop Popoviciu în numele districtului, érá d-l I. Popoviciu în numele comunei Ticvaniul-mare au bineventat pe Președintele și pe membrii comitetului, la ce prin președinte dându-se mulțămită cordială, toți s'au dus în Oravița spre a lua masa comună frățescă.

Ridicându-se masa frugală, membrii Comitetului și ai Reuniunii, în frunte cu Președintele și cu Protopopul Oraviții, folosindu-se de trăsurile puse la dispozițiune din partea comunei Ticvaniul-mare, și-au luat calea spre locul destinațiunii, depărându-se din Oravița prin satele frumoase și bogate românesc Greovaț și Cacova.

Erau ca la 4 ore d. m. când se făcea intrarea în Ticvaniu, — bubuitul trăscurilor și strigări de „să trăiască” din partea poporului adunat pe strade, unde trecea convoiul, vestiau sosirea ôspeților. Vedea, cum alérgă mic și mare, bărbați și femei, la localitatea școlii, unde așteptau preoții locali: Prea On. D-n Demetriu Rusu protopop și Sofroniu Pascu asesor consistorial cu școlarii, cu corul plugarilor și o multime mare de popor îmbrăcat sêrbătorește.

Sosind la școlă cea frumoasă și adeverata laudă a parohiei, corul „Armonia” al plugarilor, postat sub stindardul său, înțonă un imn de bineventare, anume compus pentru această ocaziune, după sfârșirea cântării Prea On. D-n Demetriu Rusu prin o vorbire aléșă salută Reuniunea și pe președintele aceleia, Prea On. D-n Ioan Boros secretar episcopesc și Protopop onorar, incredințându-o, că cu inimă bună și frățescă iubire este primită în mijlocul poporului comunei, care își ține de fală primirea Reuniunii în mijlocul său. Președintele în numele Reuniunii exprimă în scurte cuvinte mulțămită căldurôsă pentru primire, asigurând, că precum plugarul prin osteneală face, ca prin cultivare pământul să aducă rôde bune la vreme, așa și învățătorii prin instrucțiune și educațiune, osteneală spirituală, să nisuiască a cultiva mintea și inima copiilor, ca să devină membrii folositori ai bisericii, națiunii și patriei.

Vorbirea președintelui, ținută cu căldura convingerei, fù întâmpinată cu urări frenetice, căreia a urmat o cântare frumos executată de falnicii și destri coriști.

II. Ședința Comitetului.

După primirea cea cordială și entusiasmata, ôspeții membri fă-care se depărțară la quartirele destinate și oferite cu ospitalitate din partea fruntașilor comunei. Cătră 6 ore d. m. comitetul s'a adunat la ședință, în care în decurs de 2 ore cu deosebit interes s'au desbătut și ordinar agențele pentru ședința ăilei viitoare a adunării.

III. Serenadă la președintele.

Cătră 9 ore sêra prin bubuitul trăscurilor se dá semn la pornirea corului și a poporului, ce amésurat programului stabilit se se dea serenadă președintelui încuartiriat la locuința D-lui paroch-protopop Dem. Rusu. Membrii falnic ai corului, îmbrăcați în port frumos românesc, însoțiți de multime de popor cu lampioane în mână, trecură pe strada dela localul școlii și întrând în curtea parochială, unde sub conducerea zelosului și într-o adevăr vredni-

cului învățător local și diriginte isteț executară cântări de binevenire și alte hore și doine românesce, după sfârșirea cărora, același d-n învățător în numele corului „Armonia” bineventă pe președinte. În răspunsul său, președintele desfășură însemnătatea și influința muzicii și a cântărilor sacre și naționale asupra nobilității, desvoltării și perfecționării simțului de pietate, de naționalitate și în deosebii a moralității, tineretului condus cu esemplu bun; trecu apoi la schitarea scopului Reuniunii salutate, și concentrat în acela, ca școlă să o conserveze pentru biserică și națiunea română, îndemnând ca poporul să fiă cu alipire cătră școlă română confesională, care ca proprietatea bisericii este și arma conservării credinții și naționalității.

Vorbirea acesta ținută cu putere convingătoare și în limbajul poporului, făcù o impresiune adencă asupra celor prezenți, ceea ce se arată în nesfârșitele aclamări și urări la adresa vorbitorului. Cu acesta se fini ăiua primă, ăiua sosirei.

IV. Prima ăi a adunării.

Amésurat programului satorit, la 8 ore s'a ținut s. liturgiă solemnă celebrată de protopopul districtual G. Popoviciu cu asistența a 2 preoți și un diacon. Biserica era îndesată de popor îmbrăcat sêrbătorește. S. cântări le-a executat corul „Armonia”. Cântările ce e drept, au fost predate cu precisiune și frumșeță, dér ar fi cu mult mai înălțătoare, când ele ar cuprinde mai mult acord de spirit ecleslastic și de evlavie. La sfârșitul liturgiei, Protopopul celebrant a ținut o predică ocazională despre însemnătatea cea mare a școlii românesce.

Eșind din biserică, membrii Reuniunii se adunară la ședință în localul frumoșei școlii. Invitat fiind președintele la ședință, împreună cu d-l protopop districtual și cu parohii locului, între aclamări animate ocupându-și locul salută pe cei adunați, apoi ținù discursul de deschidere, în care desfășurând chiamarea înaltă deosebită, vrednicia, dreptul, sarcina și responsabilitatea statului învățătoresc creștin, basate pe dreptul natural și pe misiune divină, pune la sufletul membrilor, ca aceea vrednicie și chiamare între toate împrejurările să le conserve, ca în deplină înțelegere cu factorul suprem ecleslastic lucrând, să conlucre la progresul învățământului, la înflorirea școlii române creștine. În sperare și convingere, că membrii Reuniunii sunt și vor fi pètrunși de ponderositatea misiunilor înalte, deschide ședința, după care amésurat programului satorit a urmat raportul general despre activitatea Reuniunii și alt raport despre starea cassei și a bibliotecii, cari toate se predaseră comisiunilor alese în sensul statutelor. Cu acesta se încheiă prima ședință.

Trebuie să amintesc, că ședința acesta a fost forțe bine cercetată nu numai de membrii învățători și preoți, ci și de câți-va domni și dame din Oravița și Ticvaniu, apoi și de o multime de fruntași din comună și din provincie. Sub durată ședinței s'a spedit o telegramă de felicitare la Ill.-Sa Episcopul Diecesan Dr. Demetriu Radu, ca la patronul Reuniunii.

După întâia ședință urmész *Banchetul*, în ospetăria locală, la care, afară de membrii Reuniunii, au luat parte mai mulți onorațiori din loc și Oravița; precum și fruntașii comunei, cu totul 62 persoane.

La banchet s'au ridicat toast pentru Episcopul Diecesan, pentru Inspectorul diecesan Andrei Liviu, pentru Președinte și Reuniune. Sub durată banchetului a cântat musica din Ciclova, vestită în aceste părți.

Ședința II. Nu mult după banchet, la 3 ore se deschise ședința 2-a forțe bine cercetată de popor și dame. La ordinea ăilei erau prelegerile practice ținute cu pruncii școlari, anume chiamăți la ședință. Prima prelegere din scriptologie „scrierea literei I. și J.” s'a ținut prin Paul Muntean învățător vechi din Vermeș; după aceea din cetire s'au propus temele „Aprințorele” ținută de G. Poenariu din Secașiu și „Nu

fura" de I. Bogdan din Oravița, și mai în urmă una teoretică despre piedecile învățământului popular ținută de Iosif Micu din Ramna, toate censurate și admise de comitet cu multă pricepere și cunoștință pedagogică și metodică, în deosebi fiind care propunător de către președinte a fost laudat, 6r din partea numerosului public aplaudat; a plăcut mult a d-lui I. Bogdan. Deja procedura, ca prelegerile practice să se țină cu școlarii chiar ca și cum ar fi în școlă, a fost nimerită și de mare folos. Cu mult mai interesantă și de însemnătate practică judecam a fi discuțiunea colegială și critica confidențială introdusă asupra prelegerilor ținute.

Anume: după finirea prelegerilor, președintele închise ședința, reținând numai pe membrii reuniunii, când apoi asupra fiă-carei prelegeri deschise critica și discuțiunea colegială și încă în acea direcțiune, că nu numai lăsase în voia liberă a membrilor, ca să-și facă observări la didactica metodică pedagogice față de obiectul propus, ci pe fiă care membru direct l'a provocat a se daclara, că ce convingere a câștigat față de obiectul propus și ce observări ar avé. Modalitatea acésta a dat apoi ansă la discuțiune viuă, însă în tot-déuna obiectivă prin ce s'a ajuns acel rezultat într'adevăr foarte îmbucurător, că cestiuni pedagogice de principiu și de a doua mână cu viu interes s'au deslușit și s'au format ore-care îndreptare pentru propunere mai practică. Toți, câți au luat parte la acele discuțiuni, ce au ținut ca la 2 ore, și conduse cu bun tact, și-au câștigat convingerea, că prin acele mult, foarte mult se contribuie la perfecționarea singuraticilor învățători.

Concert, teatru și bal.

Ședința de discuțiune confidențială abia séra la 8 ore s'a finit, când fiă-care s'a grăbit, ca luând cina să participe la concertul dat de către Reuniunea plugarilor din loc „Armonia" în folosul cassei Reuniunii. Mult public s'a adunat din toate comunele vecine la acest concert, din care cauză concertul era să se țină în ocolul ospetăriei. Dér când erau toate gata, începú a plona așa, că în ultimele momente se vedură siliți aranjatorii să mute toate uneltele în sala foarte mică pentru public a ospetăriei, prin ce s'a făcut, că concertul abia numai târziu s'a putut începe. Mulți din cei ce doriau a fi de față n'au putut lua parte.

Concertul a succes foarte bine, cuge-tai, că nu plugari, ci niscari profesioniști de cântări sunt cei ce cu dibăciă cântă hor, doine și alte cântări naționale. E frumos să veđi un cor de plugari bine disciplinat și condus, producându-se. Meritul este al d-lui învățător Iuliu Birou. Tot asemenea și producțiunea teatrală. De era o bină mai largă și localul mai spațios, cum se plănui-se, în proporțiune succesul ar fi fost surprinzător. Se pôte dice, că publicul a fost foarte mulțămii și nu se obosise, măcar că imbulzela era de tot mare și căldura aprópe de nesuferit.

Laudă corului, conducătorului și aranjatorilor, cari în folosul unei Reuniuni culturale au câștigat și o plăcere spirituală. Se dice, că venitul curat al concertului ar fi ca la 70 fl. ce a bună sémă era cu mult mai mare, decât totă petrecerea nu ar fi fost conturbată prin plóia. Concertului a urmat dansul cu multă veselie până în dor. Veselia a potențat-o corul și mai vestit al plugarilor din Oravița, dintre membrii căruia ca la 18 venind din Oravița, între pause, sub conducerea simpaticului conducător I. Bogdan învățător în Oravița, au cântat piese alese, precum doine și alte cântări bine alese și studiate.

Đina II-a. Rapórtel Comisiunilor.

După deschiderea ședinței, la 10 ore a. m. la ordinea ăilei a fost raportul comisiunilor, din care relevăm peste tot, că activitatea reuniunii în decursul anului trecut atât în cele spirituale, cât și materiale, arată progres îmbucurător, membrii prin disertațiuni, elaborate teoretice și practice se nisuse a se perfecționa, 6r cassa reuniunii prin împedirea restanțelor încă

este adusă în ordine, așa că cu finea anului a dispus peste un capital de 532 fl. și în pretențiuni la membrii cam la 120 fl. Astfel cassa dispune de-o avere de peste 600 fl.

Din decisiunile aduse pe basa rezultatelor amintite aceste: a) de a se cere de nou la Ven. Ordinariat a aproba și dispune, ca la esamenel școl. comunali lângă protopopul districtual să se permită și prezența unui învățător din district, așa ca în fiă-care an pe rând alt învățător să asiste la esamene, prin ce se dá ocaziune fiă-căruia a cunoșce metoda de propunere a colegului său și să câștigă experiență bună; cum colegilor se dá impuls de activitate, de emulare nobilă; aceste toate a-le promova stă în interesul învățătorului; b) ca din venitele anuale se statorcesc împărțirea unui stipendiu de 20 fl. la fiil învățătorilor, respective ai membrilor, cari solvesc tacsele regulat și c) conclucrarea membrilor la traducerea unui op eschisiv pedagogic, ori și de alt conținut, care are legătură cu educațiunea morală a tinerimei.

Prelegere practică. După pertractarea lucrărilor comisiunilor, a urmat 6rași o prelegere practică de model, ținută cu pruncii școlari de d-l Iuliu Birou învățător în Ticvaniu mare despre „Electricitate". Adevărat, că a fost o prelegere de model, mult aprețiată de toți membrii; cu ocaziunea discuțiunei colegiale, ce a urmat, asupra ei s'a făcut o critică obiectivă și din toate punctele de vedere foarte instructivă, servind spre laudă propunătorului și întregii Reuniuni. La prelegerea din cestiune, cu permisiunea adunării, au luat parte membrii senatului școlar din Ticvaniu și alți țeranți fruntași, cari s'au putut convinge despre capacitatea, zelul și viul interes al membrilor Reuniunii, depărtându-se foarte mulțămiiți.

Ședința ultimă. Insciere de membrii noi și constituirea comitetului.

După améđi la 3 ore a urmat întâi raportul comisiunei pentru inscrierea de membri noi. S'au in scris 16 membri fundatori cu taxa de 10 fl. și alți 8 membri ajutatori. Anume membri fundatori: Nicolau Bereș, Corneliu Strimbeiu, Vasiliu Póscu, Victor Poruțiu, Iosif Petean, Aurel Pop, toți preoți; Michail Jivanca, teolog abs., Maria Braia, Nicolau Braia, Vasiliu Leza, Toma Sorinca, Vasilie Iorgovan, Ioan Stoina, Iacob Tunia, Petru Popoviciu (notar), toți economi și proprietari din Ticvaniu. 6rași ajutatori: Iacob Belia, Simeon Popa, Eva Stanca, Iovu Cușiu, Aloisiu Poenariu, Timoteu Stanimi și Vuia Argase.

Se pôte dice, că dela înființarea Reuniunii nici când nu s'au in scris de-odată atăția membrii fundatori și ajutatori.

Espirând mandatul comitetului, președintele se retrage, alegându-se un președinte *ad hoc* și notar; apoi s'a procedat la alegere cu vot secret a noului comitet. La alegerea președintelui, întrégă adunarea aclamă pe fostul președinte, d-l Ioan Boroș, dér d-sa nici la insistența repetită a adunării nu voi să primescă, rugându-se să fiă absolut de acéstă sarcină. Astfel a trebuit să se procedă la alegerea altui președinte prin vot secret. Resultatul a fost, că din 34 voturi, 33 6rași le-a întrunit d-l Boroș, care în urmă, spre bucuria generală a membrilor, primi totuși presiul. Observ, că activității energice și zelului acestui iubit președinte este a se mulțămii, că în cei trei ani din urmă, Reuniunea s'a avântat la un progres îmbucurător.

Vice-președinte a fost ales: Iosif Micu; not. I: Iuliu Birou; not. II: Beniamin Densușianu; cassar: Ioan Bogdan; controlor: Iulu Boldurean; bibliotecar: Michail Jivanca. Membrii în comitet: Paul Muntean, Ioan Vaidean, Iuliu Popoviciu, Iulu Boldurean, Alex. Guca și Corneliu Perian.

Președintele după asta aduse la cunoștința adunării, că d-nii Vasiliu Jivanca și Michail Jivanca au donat pe séma bibliotecii 21 opuri, pentru care dar li-se mulțămesc călduros din partea Reuniunii. Adunarea generală viitoare s'a hotărít să se țină în Lugos.

Cu acestea se fini și đina din urmă a ședințelor adunării. Adunarea peste tot a fost bine cercetată și bine pregătită, 6r Români din Ticvaniu, cari au dorit ca adunarea să fiă la dênșii, și-au făcut datorința în modul cel mai cinstit, primind pe membrii reuniunii cu o dragoste și însuflețire românească, ce le servesce spre onóre. Ticvaniu este o comună dintre cele bogate nu numai materialicesce, ci și în privința spirituală, căci puține case veđi aici, unde se nu se cetescă câte-un điar românesc. Sunt ómeni întreprinđitori și iubitori de institutiunile culturale. Ajute Dumneđeu, să avem multe comune asemenea!

Unul din cei de față.

ULTIME SCIRI.

Viena, 25 Sept. (Telegr. specială a „Gaz. Trans.") In duelul dintre ministrul-președinte și deputatul Wolf, care s'a făcut cu pistóle, contele Badeni a fost greu rănit.

(Duelul acesta senzațional s'a întâmplat de sigur în urma vre-unei altercațiuni vehemente între deputatul gălăgios al radicalilor nemți și contele Badeni. — Red.)

Viena, 25 Septembrie. Și în ședința de 6ri a parlamentului au urmat scandaluri peste scandaluri. Vehemența obstructioniștilor nemți e și mai mare decât în sesiunea trecută.

Dr. Pattai din partidul socialiștilor creștini, s'a exprimat ađi astfel: „Consider ca lucru sigur căderea ministeriului și venirea la cărmă a unui cabinet de funcționari“.

Deputatul polon Rutovsky din contra a đis: „Mult se înșelă aceia, cari cred într'o crisă a guvernului; e sigur, că actuala sesiune parlamentară va ținé cel puțin opt luni“.

In clubul polon există trei curente, din care unul lucréză la căderea lui Badeni.

Osândit fără vină.

Juriștii din Budapesta se ocupă foarte mult cu un proces, în care pentru justiția ungrurescă, vine la ivelă faptul sdrobitor, că toate trei instanțele judecătorești au declarat pe un nenorocit om vinovat de omor intenționat, și l'au condamnat la doi-spre-đece ani temniță, pe când el este cu totul nevinovat de fărădelegea, ce 'i-se impută. Imprejurarea, că acéstă „greșelă" fatală a justiției se descopere numai din întâmplare, că la acéstă sentință ominosă numai gendarmeria este de vină, care a chinuit pe bietul om până l'a silit să mărturisescă neadevărul, că el a ucis, și că condamnatul a suferit mai mulți ani temniță fără vină: dá prilej foilor iuridice, să apeleze la ministrul de justiția, cerénd nu numai să pedepsescă pe organele vinovate ale gendarmeriei, ci să tragă la răspundere pe cale disciplinară și pe acele persoane judecătorești, a căror procedere superficială și contrară prescrierilor, a făcut cu putință o astfel de „greșelă“.

Casul este următorul:

Intr'un sat din comitatul Baranya (Ungaria) a fost arestat pentru furt în an. 1890 porcarul Ioan Csek. Omul, care nu scia ceti și scrie, a fost prins de gendarmi fiind invinováțit, că ar fi furat dela țéranul M. Antal nouș porci — o invinováțire, care se adeveri la urmă, că a fost întemeiată, deóre-ce câți-va dintre porcii furati au fost ađaiți la stăpânul lui Csek, Andrei Gondos. Csek a mărturisit, c'a furat porcii; afară de aceea a mărturisit, că cu șese luni mai înainte, împreună cu v-

carul Ios. Horvath, a spart de mai multe-ori mai multe pivnițe de ale locuitorilor din comună.

Pe când se făceau cercetările pentru furtul de porci, soția lui Gondos făcú arătarea, că hoși, cari au furat porcii și i au adus în casa ei, după cină s'au dus în pădure să se culce, și că unul din acești hoși, Emeric Kormos cunoscut ca un perde vară, nu s'a mai vedut din nóptea aceea.

La arătarea acésta, soția lui Gondos mai adause împărțășirea, că ea a vedut cismele dispărutului Kormos în piciorle lui Csek.

Se înțelege, că gendarmii au luat la răspundere pe Csek și acesta a descoperit numai decăt, că el scie, că pe Kormos l'au omorít, că omoriturul este prietinelu său, Iosif Horvath, care i-a mărturisit fapta blăstemată și care-tot atunci i-a cinstit și cismele ucisului. Csek a condus pe gendarmi la marginea pădurei, unde s'a întâlnit a doua đii după omor cu Horvath. In pădurea acésta s'a găsit apoi îngropat în nisip cadavrul lui Kormos, mutilat prin lovituri de secore. Csek a đis, că nu este adevărat, că el ar fi luat parte la omor, declarând, că în nóptea în care a mers Kormos cu Horvath în pădure, el n'a părăsit casa stăpânului său.

Gendarmii n'au fost mulțămiiți cu acésta, ei au luat ca sigur, că omorul a trebuit să se fi săvirsit de către doi inși, fiind-că scăfăria celui omorít purta trei lovituri deosebite de secore. Opt đile întregi a fost „ascultat" Csek din partea gendarmilor hiperzeloși. Aménuntele acéstei ascultări prea interesante, nici-odată nu vor eși la lumină. Fapt este, că Csek supunându-se în cele din urmă silei fizice și spirituale, după o cercetare de opt đile, a mărturisit „tote" așa, după cum au dorit gendarmii: A mărturisit, că el a mers în pădure cu Kormos și Horvath și că cu secorea adusă, i-a dat lui Kormos o lovitură de mórte în cap, că după aceea Horvath i-a luat din mână instrumentul omoritor și a dus singur în deplinire omorul.

La câte-va đile mai târziu, când a ajuns în temniță singurul și adevăratul omoritor, anume Iosif Horvath, mare bucuria l'a cuprins pe acesta aflând, că gendarmeria invinováția ca făptuitor principal pe Csek. El se folosi de împrejurarea acésta, sperând, că va căpeta o pedepsă mai blândă, și jură, că Csek încă a luat parte la omor. Judele de instrucția luă de banți bunți cele spuse de gendarmi și nu și-a mai bătut capul cu mărturisirile deosebite și contradicțóre, făcute de către améndoi făptuitorii, pe timpul când s'a comis omorul.

Intr'aceea, din întâmplare, veni în comună un preot tiner și zelos, care auđise, că în temniță se află un ucigaș. El se rugă de procuror să-i permită a spovedi pe Csek. Nenorocitul, — după cum a mărturisit însu-și mai târziu, — când a vedut, că intră preotul în chilia sa, și când a vedut la ușă pe gendarmi, a cređut, că gendarmii ascultă la spovedaniă, ori-că vréu să-l pună la probă și fără voiă, și-a adus aminte de amenințarea de mai înainte a gendarmilor, cari îi spuseseră, că la casa, că ar tăgădui 6rași va căde pe mâna lor.

Astfel nenorocitul om, cređend că în contra lui s'a conjurat ceriul și pământul, în desperarea sa mărturisi, că el a omorít pe Kormos. Prin acésta și-a tăiat drumul de scăpare, căci mai târziu, pus în fața judeului instructor spuse 6rași aceea, ce a spus și la spovedaniă. Incă-odată se mai deșteptă în Csek boldul conservării proprie, încercându-se se tăgăduescă, dér acum îi puseră față în față mărturisirea lui de mai înainte și il înfățișară cu „complicele" său Horvath, care puse totă vina pe Csek, sperând, că prin asta va căpeta o pedepsă mai mică. Tăgăduirea decí nu i-sa luat în sémă și în sfirșit nici el n'a mai susținut-o.

Tribunalele pedepsiră pe Csek pentru furt și omor la temniță de 12 ani, 6r pe Horvath la 15 ani.

Patru ani întregi petrecu Csek în temnița din Oedenburg, pe când în temnița din Illava, unde își făcea pedepsa presupusul său complice Horvath, se petrecu o scenă de forțe mare însemnată pentru Csek.

Cu ocaziunea unei sărbători; preotul carcerului ținu adecă o predică frumoasă, în care vorbi despre omeni, cari au să sufere fără vină. Oratoria înflăcărată a preotului făcu o impresiune extraordinară asupra inimii unuia dintre întemnițați. După serviciul dumnezeesc, acesta ceru intrare la preot rugându-l să-l scape de suferințe, căci el sufere nevinovat temnița, fiind părît de cătră un cunoscut fără inimă.

Preotul ascultă liniștit pe sermanul nenorocit, îl mângâia și-l îmbrăbăta să-și sufere liniștit sorțea, căci nevinovăția lui va veni odată la lumina zilei.

Suspinele întemnițatului și vorbele rostite cu voce ridicată de cătră preot, au influențat cu o putere elementară asupra unei a treia persoane, care era de față la această scenă. Acesta a treia persoană era — Horvath, care se îngălbeni și începă să tremure din creșter până în tălpi. Vocea conștiinței se deșteptă în el și-l făcu să descopere, că Ioan Csek, despre care el nu scie în ce închisore se află, a fost osândit fără vină, pentru-că pe Kormos l'a omorât el singur.

Acosta s'a întemplat în anul 1895. Până s'a descoperit, că unde își face pedepsa Csek și până s'a întrebat a doua-ora Horvath despre cauză, au trecut nouă luni de zile. În sfârșit, după o înțelegere din partea ministrului de justiție, procesul lui Csek s'a pertractat din nou. Tribunalele au descoperit cu ocaziunea acosta, că Csek este cu totul nevinovat de omor și ordonă ca să-l pună numai decât în libertate.

Singurul omoritor al lui Kormos, după cum s'a descoperit, a fost Horvath, care îl ucise din cauza unei neînțelegeri la împărțirea prăzii furate.

Casul acesta e foarte compromiștor pentru justiția unghurească, căci el tradă o mare ușurință din partea tribunalelor unghuresci. Dacă și-ar fi dat numai puțină silință și decă mărturisirile crușilor și barbarilor gendarmi nu le-ar fi luat numai decât de bani bun, ar fi putut afla adevărata stare a lucrului și bietul om n'ar fi fost osândit pe nedreptul și încă la o pedepsă de 12 ani temnița grea!

Importanța serbării Dumineci.

Noi suntem puși aici pe pământ, ca să mărim și să onorăm pe Dumneșeu și așa să ne mântuim. De aceea a aședat Sânta biserică Duminecele și sărbătorile, ca nisce zile, în cari lăsând tot lacru de rënd, să ne aducem aminte de Dumneșeu, să-i aducem onóra și preamărirea cuvenită și să arătăm, că-i suntem supuși.

Duminea este ziua Domnului. Ea pentru creștinii are indoită sânteniă, căci ne indatoresce cătră plinirea poruncei din legea veche, și ne învoiesce pe totă săptămâna aducerea aminte de învierea Mântuitorului nostru Isus Christos.

Serbarea Dumineci în biserică creștină își trage începutul din timpul Apostolilor. Acestă zi, după învierea Mântuitorului, a ocupat locul Sâmbetei din legea veche. În această zi creștinii vechi se adunau într'un loc pentru frângerea pâinei, adecă pentru săvârșirea tainei Sântei Euharistie (Cuminecăturei), pentru învățarea în adevărurile credinței și pentru împărțirea milelor.

Cuvântul Duminecă însemneză ziua domnască, adecă ziua Domnului. După cum am văcut, la creștinii cei vechi, se numea ziua pâinei, pentru-că Dumineca se cuminecau cu corpul și sângele Domnului Isus Christos; se dicea zi de rugăciune, pentru-că Dumineca se adunau la rugăciune, spre a se ruga lui Dum-

neșeu, se mai numea și ziua milei și a îndurării, pentru-că Dumineca se făcea mai multă milă și îndurare decât în celelalte zile. Eță dér cu ce lucruri se deprindeau în ziua Dumineci creștinii cei vechi.

Creștinii cei vechi, urmând esemplul Apostolilor, s'au ținut strins de aședămintele lor și în privința serbării Dumineci; chiar și în timpul asprelor persecuțiuni și gône din partea păgânilor, neluând semă de pericolul și piedecelă păgânilor, nu au schimbat acest aședămint.

Creștinii cei vechi începeau a serba Dumineca de Sâmbătă séra; această séra era întrebunțată de ei la cântarea de psalmi, care adeseori se continua până în zori de ziua.

Aceste privegheri lungi și-au luat începutul în timpul persecuțiunilor, când creștinii erau amenințați și nu puteau să se adune ziua pentru a săvârși serviciul divin, ci se adunau spre acest scop în timpul nopții.

Dér timpul serbării Dumineci la creștinii cei vechi nu era numai séra și nóptea spre Duminecă, ci și Duminecă dimineța. În adunările creștinilor de Duminecă dimineța se făceau cântări de psalmi, cetire din Sânta Scriptură, se predica cuvântul lui Dumneșeu, se făceau rugăciuni, și se săvârșea taina Euharistiei (Cuminecăturei).

Creștinii cei vechi, asistând la serviciul divin în ziua Dumineci, făceau rugăciunile lor stând în picioare. Starea în picioare se pădea nu numai în ziua Dumineci, ci și în toate zilele, în amintirea învierii Domnului nostru Isus Christos.

Ziua Dumineci în societatea creștină era nu numai zi de rugăciune și de învățatură prin predică în biserică, ci și zi de bucurie și veselie în casele creștinilor. Serbând ziua Dumineci, creștinii vechi se abțineau și dela orice lucrări și eserciții corporale, țineau repausul pentru toate lucrările, pentru ca astfel să nu se vateme sântenia zilei. Biserica însă nu permitea și nici nu permite creștinilor în această zi nici lenea, nici petrecerile și veselile zadarnice, cari nu sunt de loc potrivite cu sântenia și însemnătatea zilei. În locul tuturor acestora ni-se poruncesce a întrebunța timpul acestei zile în cercetarea sântei biserici, în ocupațiuni de credință, în meditațiuni spirituale, în cetirea sântei scripturi și a cărților bisericesci și în faceri de îndurări și iubire creștinescă, ca fapte plăcute lui Dumneșeu.

Să ne întrebăm acum, cum se serbeză de creștinii de astăzi această sântă zi?

Răspunsul de multe-ori, și în cea mai mare parte, e foarte trist. Rari sunt ađi cari pădesc Dumineca după cuviință, puțin, lórte puțin cari merg la biserică, și mai puțin, cari petrec restul zilei în cugetări religioase, întru pacea sufletului și iubirea cătră aprópele, din care isvorásce bunătatea, blândeta, răbdarea și toate bunătățile creștinesci. Mulți, în loc de biserică, în ziua Dumineci cercetéză cărciumele, și acolo petrec cel mai frumos timp din această sântă zi cu bețiă, vorbe deșerte, încercări de a se înșela unul pe altul, atacând onóra de-aprópelei. În ziua de astăzi sunt foarte mulți, cari uită cuvintele Sântei Scripturi, care dice: „Păđiți Sâmbetele (în legea cea nouă Duminecele) mele, căci acestea sunt semne între mine și între voi; ca voi să sciti, că eu sunt Domnul vostru“. (Eșire 31, 13.); uită și de porunca a patra, care rënduesce, ca șese zile să lucrăm, ér a șeptea zi să o sântim,

pentru-că este ziua Domnului. Acestă porunca creștinii cei vechi o țineau cu cea mai mare sântenie.

Dér óre creștinii de astăzi? Mai serbăm noi óre Duminecele și sărbătorile așa, cum erau deprinși să serbeze strămoșii noștri și precum dice sânta noastră biserică? Ca să fim drepti, trebuie să spunem adevărul, că nu. Dacă s'ar scula din morminte în ziua Dumineci séu într'o zi de sărbătóre unul din creștinii cei vechi, cu greu ar cunósce de este ziua aceea zi de sărbătóre séu o zi de rënd; căci pe unii din ómenii de astăzi i-ar găsi lucrând, pe alții mergând după alte afaceri de cămătărie și asuprire, pe alții călcând pragurile advocaților spre a plăti cu bani asuprirea, ce o face deaprópelui séu, ér pe alții ședând în cărciume!

A lucra Dumineca séu în zi de sărbătóre, ce-i drept nu totdeuna e păcat, căci a lucra pentru încungurarea unei primejdiei momentane, ce amenință averea și subsistența, séu a ajuta pe aprópele nostru în diferite nenorociri, este permis și în zi de sărbătóre, dér a petrece acest timp în cărciume și fărădelegi e păcatul cel mai mare.

Duminecele și sărbătorile sunt lăsate, ca să-i mulțămim lui Dumneșeu pentru toate bunătățile, ce ni-le dá, ascultând sânta liturgiă în biserică. Numai astfel îi vom pute mulțami lui Dumneșeu pentru bunătățile, ce le revarsă asupra noastră, decă vom cerceta casa lui Dumneșeu și ne vom ruga împreună cu preotul. Câți creștini însă nu sunt, cari fug de locașul lui Dumneșeu nevoind să vină de loc la sânta biserică. Acelora numai atata le putem spune că, uităad ei de Dumneșeu, și Dumneșeu va uita de ei.

(Va urma.)

Literatură.

Avis în cauză școlară. Aduc la cunósca d-lor învățatori, că retipăreso manualele „*Istoria Naturală*“ în a VI ediție. „*Introducere în Geografie*“ P. I, a IV ediție.

La noua ediție a „*Geografiei*“ am scris un scurt adaus: Locurile istorice. Orașele montane. Termele séu scaldele cele mai vestite ale Ungariei, și am comandat pentru fiă-care exemplar și mapa țării. Astfel întocmit acest manual va avea bogat material pentru clasele: III și IV.

Prețul la fiă-care manual e 20 or. = 40 bani exemplarul. În 2—3 săptămâni vor fi gata. P. T. colegi, cari le-a cerut și le cer mereu, să abă răbdare. Lipova 22/9 1897. — Ioan Tudulescu, învățator.

Următórele cărți noue se pot procura prin Administrația foiei noastre:

„*Gramatica limbii românesce*“ (Fonetica și ortografie, etimologie, sintaxă, stil) întocmită în două cursuri concentrice pentru școlele populare de I. Dariu, cursul II. Pentru anul V și al VI de școlă, pentru școlă de repetițiune, de aduți, școlă civică, etc. Editura autorului, Brașov tipografia A. Mureșianu. Prețul 30 cr.

Carte de cetire pentru anii din urmă ai școlilor populare și de repetițiune de Dom. Dogariu și Nicolau Pilăia. Prețul broșurat 70 cr., legat 85 cr. (10 cr. porto).

Manual de limba germană pentru școlile pop. și capitale rom. de I. Dorca. Prețul legat 30 cr.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școlile populare de Dr. Nicolau Pop. Prețul 25 cr.

Carte de cetire pentru școlile primare române de Georgiu Zaharia, învățator. Partea I pentru anul al 3-lea de școlă, costă 24 cr. Partea a II pentru anul al 4-lea de școlă. Prețul 28 cr.

Aritmetica, eserciții practice cu numerii dela 1—100 după sistemul decadic pentru începătorii din anul I și II de școlă

de Dom. Dogariu și Ión Dariu, învățatori. Partea I 30 cr. — Partea a II: Eserciții practice cu numerii dela 1—1000 după sist. decadic. Prețul 20 cr. — Partea a III-a dela 1 până la numerii 10,000,000 costă 30 cr.

Aritmetica. Eserciții practice cu frângerile decimale și vulgare. Rapórtele și proporțiunile. Regula de trei simplă și compusă. Calculul procentelor, rabatelor și al intereselor. Regula societății simplă și compusă. Calculul alegațiunii, al suprafețelor și al volumelor cubice. Pentru anii din urmă ai școlii primare de Ión Dariu, învățator. Prețul 45 cr.

Manual de agricultura rațională (Agrologia) de Dr. G. Maior. Cea mai bună și mai bogată carte economică apărută la noi până acum. 524 pag. format mare cu 217 fig. Prețul 2 fl. 50 cr. (Trimis prin postă recomandat 2 fl. 75 cr.)

Dér voi pe aici mâncați aur?

Alexandru Macedon, umblând spre a cuceri lumea, ajunse în Africa la un popor sălbatic, ce locuia în colibe pacnice, fără să cunósca nici rebel, nici cuceritori. Locuitorii acestui popor îl duseră la coliba regelui lor pentru a-l ospéta. Acesta îi puse înainte curmale de aur, smochine de aur și pâne de aur.

Alexandru vădând acosta, întrebă:

— Dér voi pe aici mâncați aur?

— Ba nu, răspuse regele, dér eu cuget, că bucate de mâncare ai fi putut afla tu și'n țera ta. Pentru-ce dér ai venit la noi?

— Nu aurul vostru m'a atras pe mine aici, dișe Alexandru, ci ași dori să cunosc moravurile vóstre.

— Bine, răspuse sălbaticul, petrece la noi cât îți place.

Pe când vorbeau ei astfel, venind doi cetățeni la judecată, pîritorul dișe:

— Eu am cumpărat dela omul acesta un pământ și săpându-l, aflai într'ensul o comóră.

Acosta nu e a mea, pentru-că eu am cumpărat numai pământul, nu și comóra ascunsă în el, cu toate acestea vândătorul nu voesce să primescă comóra.

— Eu diș, că e a lui, răspuse pîritorul, căci i-am vândut pământul cu toate câte au fost ascunse în el; și prin urmare și comóra.

Atunci regele, vădând așa, repeși cuvintele ca să vadă ei, de i-a înțeles bine; apoi gândindu-se puțin, dișe cătră unul din ei:

— Ai vre-un fiu?

— Da, am.

— Dér tu ai fată?

— Am.

— Bine, decă este așa, fiul tău să ia de soție pe fiica acestuia, și tinerilor să le dați comóra drept zestre.

Alexandru cel Mare, vădând acosta, încep să se mire, ér regele judecător îl întrebă:

— E cum-va nedreptă judecata mea?

— Ba nu, dișe Alexandru, însă mir de ea.

— Dér în țera vóstră ce sfârșit ar fi avut această neînțelegere?

— Decă e vorba să spun, răspuse Alexandru, noi am fi pus pe amândoi ómenii sub pază și comóra am fi luat-o pe séma regelui.

— Pe séma regelui? întrebă Africanul plin de mirare... Dér lucesce sórele pe pământul acela?

— Da!

— Dér de plouat plouă?

— Negreșit!

— Mare minune! Dér animale blânde, care mănâncă ierbă aveți pe acolo?

— De multe soiuri!

— Așa dér, dișe regele sălbaticilor, ființa cea A-tot-bună, negreșit că pentru acele animale nevinovate dá sóre și plóiă în țera vóstră, căci voi ómenii nu sunteți vrednici de ele.

(„Fóia p. toți“.)

Căendarul săptămânei.

SEPTEMBRE are 30 zile. RAPCIUNE

Table with 3 columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. listing dates and events like '14 Inalt. Sf. Crucii'.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 24 Septembrie st. n. 1897.

Table with 3 columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valuta austr. fl. or. listing various grains and their prices.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 23 Septembrie n. 1897.

Large table with multiple columns: Săminte, Săminte vechi ori nouă, Produse div., listing various seeds and goods with prices.

Târgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 21 Sept. de 28816 capete, la 22 August au intrat 508 capete și au eșit 487 capete...

Se notază marfa: unгурescă veche grea dela — or. până la — or. marfă unгурescă tineră grea dela — or. până la — or. de mijloc dela — or. până la — or. ușoră dela — or. până la — or.

Bursa de București

din 23 Septembrie n. 1897.

Table with 4 columns: Valori, Doz. bân. d., Scad. cup., Cu ban. gata. Listing various financial instruments and their values.

SCOMPTURÎ:

Table with 4 columns: Banca naț. a Rom., Paris, Petersburg, Berlin, Londra, Viena. Listing exchange rates.

Cursul locurilor private

din 22 Septembrie 1897

Table with 3 columns: Locul, cump., vinde. Listing private property prices in various locations like Basilea, Cluj, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Septembrie 1897.

Table with 3 columns: Instrumente financiare, Valori, Prețuri. Listing stock and bond prices.

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Septembrie 1897.

Table with 3 columns: Valori, Cump., Vând. Listing local market prices for various goods.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Convocare.

Domnii, care au subscris acțiunii la proiectata societate „MERCUR” societate comercială pe acții în Deeșiu, prin această se invită la: adunarea generală constituantă, care se va ține în 10 Octombrie st. n. a. m. la 10 ore 1897, în localul institutului de credit și economii „Someșana”.

Obiectele:

- 1. Raportul fondatorilor referitor la asigurarea capitalului proiectat și decidera asupra constituirii. 2. Statorirea statutelor societății. 3. Alegerea direcțiunii, și comitetului de supraveghiere. 4. Absolvarea fondatorilor dela răspundabilitatea stabilită în §. 152 din legea comercială. 5. Esmiterea alor 2 membrii pentru verificarea protocolului. Deeșiu, la 21 Septembrie st. n. 1897. Pentru fondatori: Dr. Teodor Mihali m. p., Simeon Rus m. p.,

Nouvelle école enfantine.

Le soussignées portent à la connaissance de parents qu'elles établissent, le 1 Octobre, une école enfantine allemande-française. S'adresser pour l'inscription de 4 à 5 heures, Kùhmarkt 4., ou avec le 1 Octobre aussi au local d'école Hirschergasse (Kotzenmarkt) 21. — Agréez nous votre bienveillance, Gabrielle Reinisch & Berthe Thies, institutrices diplômées pour les écoles enfantines. On y donne de même des leçons de piano et de danse après la méthode la plus moderne. Sont admis des commençants et des avancés. 1379,1-2

Anunț.

Pe moșia dela Cipău (M.-Csapó) lângă Iernut a D-lui Ujvárosi Domokos se află de vândare vreo 300 caré de fân și trifoi (luher) și loc de pășune pentru oi în estensiune de 40—50 jugere într-o tablă.

Pentru consumarea fânului, vitele se pot ținea la câmp pe moșie având staul (grajd) bun și șură. Pentru informațiuni a se adresa la D-nul proprietar: Ujvárosi Domokos în Cipău (M.-Csapó) u. p. Csapó-Radnoth. 1377,1-3

AVIS.

D-nul Ioan Stinghe, tată de vecin în Brașov, locuitor în Scheiu, în vecinătatea a patra (Strada Tocile sup. nr. 32) are 8 clăi de fân de vândare. Fânul, care este foarte bun și neploaț, se află în liveșile din Poiana Brașovului. Doritorii de a-l cumpăra au a se adresa la d-l proprietar sus numit. 1-2.

PUBLICAȚIUNE!

Având subscrisa Eforie școlară trebuință de 100 stânjini lemne de fag de ars pentru Băile ei de abur din Brașov, escrie prin această licitațiune minuendă prin oferte în scris și verbale.

Ofertele sunt a se adresa la „Eforia școlilor centrale române gr. or. din Brașov” până la 2 (14) Oct. 1897.

Licitațiunea verbală se va ține în 3 (15) Octombrie 1897 la 10 ore înainte de amădi în Cancelaria Eforiei. Ofertele au să cuprindă pe lângă vadiu de 10% și descrierea lemnelor după lungime și calitate.

Oferenții vor fi datorți înainte de terminul licitațiunii a aduce câte un stânjin de lemne de probă, cari se vor plăti deosebit după prețurile pieței.

Lemnele nu se vor aduce toate odată, ci în mai multe rânduri după cum liferantul va fi avisat din partea subscrisiei Eforiei.

Brașov, 23 (4) August 1897.

Eforia școlilor centrale române din Brașov.

1879,3-3. Nr. 671—1897.

PUBLICAȚIUNE.

Comuna orășenescă intenționează a zidi la sfârșitul stradei spre ghiu-lui (Brașovechi) o căsuță pentru incassarea acciselor după planul și devisul oficiului de clădire orășenesc în suma de 767 fl. 53 cr. Licitațiunea se va ținea cu oferte în 27 Septembrie 1897 la 10 ore a. m. în localul oficiului orășenesc, unde se pot vedea în toate zilele de lucru înainte de prânz condițiunile relative la zidire, plan, și devis.

Ofertele au să fiă provădate cu timbru, sigilate, însoțite de vadium de 5% după suma minimală oferită pentru zidire, care sumă se se scrie cu cifre și litere, și tot-odată și declarațiunea, că oferentului i sunt cunoscutele condițiunile și le acceptază. Ofertele sunt a se preda până la ora sus indicată la oficiul economatului orășenesc.

Brașov, 18 Sept. 1897.

1371,2-2. Economatul orășenesc.

Advertisement for 'Stofe veritabile din Brünn' featuring various fabric types and prices, including 'Un Coupon de 3.10 metri lungime, complet pentru o garnitură de haine bărbătesci'.

Nr. 6336—1897.

Publicațiune.

Din partea subscrișului Magistrat se aduce la cunoștință publică, că Joi în 7 Octombrie 1897 la 10 ore a. m. în sala comunității se va ține licitație pentru arândarea pășunilor de iernă a oilor din hotarul Sighisórei pe anul 1897—98.

Vadiu este 50 fl., condițiunile se pot vedé în cancelaria Magistratului.

Sighisóra, 21 Sept 1897.

1378,1—2 Magistratul orășenesc.

LODEN VERITABIL TIROLES,

calitate escelentă, loden de vară și iernă, stofe de loden, mantale-loden pentru dame, fabricat din lână curată durabil și recunoscut de bun și ieftin.

Mostre gratis și franco.

Se pot procura dela

Erste Oberinthalder Loden-fabrik

A. DRAXL'S SÖHNE

1366,5—6

Flirsch. (Tirol).

SPIRT contra Reumatismului.

Premiat cu **diplome** și cu **medaliă de aur** la espositia din **Cairo 1895** și la espositia de medicamente din **London 1896**. — Analizat de medici și aplicat în spitaluri cu mare succes ca medicament exterior.

Vindecă iute ori și ce vătămare a corpului, așa ca **șoldina, reuma, ischia, astma** și altele.

Durerea de dinți și cap, o alină în cinci minute.

Prețul unei sticle cu instrucția folosirii **1 corónă**; sticla mai mare **2 coróne 40 fiteri**.

Depou principal în **BUDAPESTÁ** la farmacia **D. Török József Király-utoza Nr. 12** și **D. Dr. Egger A. Váci körút Nr. 17**, se mai află la toate farmaciile din capitală, și la cele mai multe din provincie cum și la Producătorul:

Widder Gyula,

farmacist **S.-A.-Ujhely Nr. 126.**

Comandele din provincie se efectuează punctual.

Se află în **Brașov** la farmacia **Dor Kelemen Ferenz, Ales. Jekelius, Schuster K., Roth V.**

1372,2 - 20.

Cine bea
Kathreiner
Cafeaua de maltă Kneipp



Mie-mi place mai mult!

Toti cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși se nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toti aceia, a căror bună dispoziție este jignită prin ceva. Îndeosebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beaură și cea mai ușoară de mistuit. *****

Toate femelle și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beaură de un gust plăcut și predilect. *****

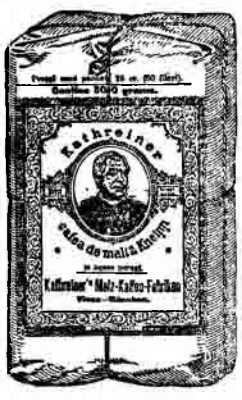
Toti aceia, cari vor să cruce în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură. *****

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grije cele imprimate pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner”.

Pachete fără numele **Kathreiner** nu sânt veritabile.



Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire a celor de stomach, lipsa de apetit, rigăelei, congestiunilor, haemoroidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medicament de casă popular**.

Sticla mare costă **1 fl.**, mică **50 cr.**

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, făcu pe fiecare atent, că fără-care sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, **B. Fragner, Prag, 205—34** în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.



Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în

Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ **Prag 205—3.**

În **Budapesta:** la farmacia **I. von Török.**

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositul din acest balsam de viață.

Totul de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Acosta se întrebunțeză cu succes sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țigelor cu ocazia nea înfărcării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghi, la panariții, ulceratiuni la degete, la întărituri, umflături, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întărituri se viadeacă în timpul cel mai scurt; la casuri iuse, unde s'a format deja puroiul, absorbă buba și o viadeacă în timpul cel mai scurt fără dureri.

În cutiøre a **25 și 35 cr.**

Fiți atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se imităză foarte desu, făcu pe fii-cine atent, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acosta este nu-mai atunci veritabilă, decât cutiøre le din me-aiu gabiuu, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșă pe care se află tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebunțeze, împachetate și în cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru viadeacarea auđului greu și spre relăbendirea auđului perdut. **1 Flacon 1 fl.**

TIPOGRAFIA

A. Muresianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute ésecura **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, in tola mărimeca.*

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de **HOTELURI**
și **RESTAURANTE.**

PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, **Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etajul I,** cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.